

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Præfinitio prædeterminatiua Deum causam, authoremque formalis peccati absolutè facit.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

CERTAMEN I.

Præfinitio prædeterminativa Deum causam, autoremque formalis peccati absolute facit.

fallissimam, & toties contr. 2. & hac 3. ex eodem Augustino ostendimus: quare verbum Augustini etiam recitatio oratio mihi vita est: cum nec interpretatione, nec solutione opus habeat. Obicitur etiam ex c. 7. Augustinus scribens, cum audimus: nonne ego vos duodecim elegi, & unus ex vobis Diabolus est, illos debemus intelligere electos per misericordiam: illum per iudicium. illos ergo elegit ad obtinendum regnum suum, illum ad effundendum sanguinem suum: cum autem sanguinis effusio, quam efficaciter voluit, media lude prodicione esset futura; & hanc efficaciter voluit, à Deoque electum ad illam Iudam videtur Augustinus asserere. Maxime, cum paulo ante dixisset, electum Iudam ad opus, quod ipsi, vel cui ipse congruebat, nempe ad Magistri prodicionem: id autem ad quod aliquis à Deo eligitur, à Deo proculdubio amatur: verum electionis huius nomine non ex intentione, adhuc inefficaci, ut Iudas Magistrum proderet electus hic ab Augustino intelligitur, sed solum Christi permissiva voluntate. Notum enim Christus se ab illo prodendum si in Apollolum suum eligeretur, acque auxilio, tali v. g. non præveniretur; indeque opus redemptionis à se perficiendum; voluit autem eum eligere in Apollolum, & traditionem sui notendo, illo auxilio impedire seu, quod idem est prodicionis sui volendo permissivum: ea vero patrata ad opus redemptionis nostræ per sanguinis sui effusionem usus est, nihilque aliud Augustinus intendit: neque eodem proflus modo, quo reliquos ex gloria, & bonorum operum positiva voluntate inefficaci antecedente ad regnum prædeterminavit, ad sui sanguinis effusionem & prodicionem actum Iudam prædestinavit: quod expressit ibi Augustinus dicens: Ab illo quippe electus est, qui novit bene uti etiam voluntatibus malis: ut per hunc opus damnable illud, propter quod venerat, ut per venerabile completetur: non propter venerabile hoc illud damnable amaretur: cuius peracti, usus quidem bonus esse potuit, non autem amor, ut fieret, adhuc ex intentione & amore venerabilis illius poterat honestus esse: & sine, ut amari antecederet posset, & intendere Augustinus, iustificas soli illius amor verbis satis esset, absque prædicatione, pro qua ab adversariis afferri solū modo possent.

QVÆSTIO IV.
Licetne à ratione ad materiale peccati prædeterminativæ præfinitiones?

QVÆSTIO præfens lectori superflua non immerito fors videatur: quandoquidem q. 3. ostendimus præfinitiones prædeterminativas non solum Patrum & Conciliorum constanti conclusioni in terminis ipsis contentæ, verum, & affirmativam conclusionem eorū sententia contradicentem tot ab eisdem validissimis rationibus concitari, ut nihil eis, vel rebus, vel numeri addi à nobis possit: sed quoniam adversariorum solutiones, etiam omnes fieri attigerimus, reiecerimusque, quantum doctis esset satis tamen ne, dum easdem, ab autoritate præcipue, vergebamus, confutationum discursus longius traheremus, nō adeo ex instituto à ratione reiecerimus: id in quaestione præfinitivæ, quam rationibus solū Theologicis transigimus, merito referamus, in eaq. Deum ex eiusmodi præfinitione non materiales peccati, siue actionis prave, provt à nobis hic, & nunc progreditur, solum, verū & formalis: quare, & peccati absolute causam ostendimus, & autorem fore quod hæreticum plane esse adversarii ipsi, etiam explorato hæretici, fatentur, atque admittunt multis artibus & verbis refutant: quorum omnium convenientia cum solutionibus recentiorum Thomistar. paucalorum quam validum contra hos sit argumentum ex Concilii petrum clarissimè ostendit, argumenta reliqua Patrum q. 3. data longius, non persequarum quia ibi, quantum opus à ratione fuit, eis adiutus: cum quia eisdem tantum solutiones, quæ huic argumento adhiberi possunt, eisdem rationibus sunt, & servata singulis diversitate, impugnanda: quare omnia argumentis singulis superfluo, & ad taxum repetetur. Nihilominus aliquid aliud præter argumentum propositum præcipue et hominem contra præfatos Dominicanos à ratione q. præfente persequemur: missis tamen, ut dispensationis præfatione propositi argumentis peritis à libertate.

Christoph. de Orthog. de Deo Vno. Tom. I.

1. Vt huius argumenti robur innoscat dogma Catholicum, adversariis etiam hæreticis inauditum, statuendum in primis est, ne quis post hac vi illationis actus, & conclusionis affirmativæ præ concepto amore præceptis in hæresim ruat. Deum igitur formalis peccati, siue peccati absolute talis causam non esse, neque esse posse dogma Catholicum est: eiusque oppositum hæresis aperta. Hoc definitum esse à Tridentino recitatio à nobis q. 3. certam, 1. n. 2. & certam, 3. n. 8. atque item iam pridem à Synodo Constantinopolitana 2. gener. 5. constat ex eodem cert. n. 1. A cursus ab Araucano 2. & Valentino 3. eodem num. 8. recitatis, constant adversariis omnibus est, imò hoc, ut minimum tradi à S. Petro contra Simonem Magum, reliquisque Pontificibus, & Patribus tota q. 3. productis, evidens ac perspicuum eisdem etiam adversariis est: qui (tamen si falso) eos de peccato absolute tali, eiusve formali; non autem de materiali peccati locutos fuisse contendunt: nec alia adversariis benignior interpretatio sue Conciliorum, siue Patrum ex cogitari potest; quare ea omnia testimonia hoc dogma expresse confirmant, solum addo celebre illud pro hoc dogmate Augustini testimonium ex 7. Confessionum c. 3. quod sic habet. Non tenebam explicam enodam causam mali, quacunque tamen esset, sic eam querendam videbam: ut non per illam constringeret Deum incommutabilem (ad malam mutabilem credere: ne ipse fierem quod credebam: itaque securus eam querebam, & certus non esse verum, quod illi (Manichæi) dicerent, quos toto animo fugiebam: quia videbam querendo unde malum repleto malitia, quia opinabatur, tuam porius substantiam male pati: quam suam male facere: & inde debam, ut cernerem, quod audieram, liberum voluntatis arbitrium causam esse, ut malum faceremus. Id epius docuit Augustinus locis datis q. 3. ubi alij etiam Patres, quos omnes de materiali peccati, ut prodicionis lude, cupiditatis, & desiderii ac voluntatis pravis eius propositionis exempla adhibuisse vidimus: quod notatum volo ad vim iam efforandi argumenti clarius ostendendam.

2. Argumentor sic: Deus præfinitivæ prædeterminativæ materiale peccati causa materialis peccati est, etiam per adversarios: at nequit esse causa materialis peccati, quin formalis eius & absolute peccati causa sit: ergo Deus præfinitivæ prædeterminativæ materiale peccati ex causa formalis eius & peccati absolute contra dogma Catholicum præfixum, Minor probatur primo: quia, ut supra tetigimus formale peccati & peccatum re ipsa absolute tale, & seclusa fictione considerationis nostræ, & entis rationis significationis, nihil aliud est, quam materiale peccati, quod adversarii vocant, sed implicat re ipsa eiusdem, siue realitatis, & entitatis eiusdem (ad quam solum physica realis, ac vera causæ physicae actiuitas, & causalitas esse potest) causam esse, & non esse causam realem: ergo implicat Deū præfinitivæ prædeterminativæ materiale peccati esse huius causam realem, ac nō causam verā realem formalem eius, siue peccati absolute talis. Maior (quæ sola probatione videtur eger) probatur ex Tridentino, & Patribus, qui eius dogmatis, quod scilicet Deus causa peccati non sit, exēpla adhibent in prodicione lude, & cupiditatis, voluntatibusque pravis & quæ materiale peccati ipsissimum sunt, adversariis fatentibus: ergo materiale peccati secluso formali, quod mens nostra materiali appingit, & rationis effingit idem ipsum verē, & realiter, quod formale seu peccatum absolute est Patrum & Concilij sententia. Patet consequentia; alioqui, dum Deum peccati absolute causam esse non posse aiunt, male in materiali peccati exemplum adhiberent, si, ultra materiale, reale aliquid formale peccati, seu peccati absolute tale includeret. Probatur secundo ratione: quia, si à peccato absolute tali omne rationis nostræ signum, dum formale, ut quid unum, & rebus quæ in peccato, siue omissionis, siue commissionis intercedunt, superadditum secludas: idque solum, quod re ipsa est, dum verē absolute peccatur, consideres: solum innu-

G g g nica

nies prohibitionem legis, siue naturalis, siue positivæ, iure alterutro diuino, vel humano, eiusque aduerentiam per rectum rationis dictamen, & indifferentem operaturæ voluntatis, & creaturæ rationalis potestatem (quam præfinitione posita persisteret aduersariis actus, & operationis vt à creatura: atqui hoc totum, & solum, nihilque aliud formale peccati, & peccatum absolute tale omnino est (si aliud quidpiam, quod re ipsa, ac secluso rationis figmento formale peccati sit, vel peccatum absolute tale viterius claudat assigna) ergo re ipsa, ac seclusa fictione, idem ipsum, nihilque aliud formale peccati est, nec aliud quidpiam peccati absolute tale claudit: quæ de actione, seu de peccato commissiōis dixi, de ommissionis peccato, siue ommissionis actiones præceptæ eodem robore probant, & quæ de illa dicemus de hac æquæ, vt minimum, probabunt.

3. Sed, quidquid de hoc sit, illud tamen extra omne dubium est id scilicet, quod supra actionem nobis prohibita hic, & nunc vt à nobis elicitā siue supra materiale peccati eius formale, ac proinde peccatum absolute tale addit, nō aliter vere fieri, absoluteque causari ab aliquo agente posse, quam causatione, atque effectione vera, & reali actionis physica, prout à nobis, quibus prohibita est siue reali vera causatione materialis peccati: at per hoc Deus prædeterminatiue præfinit actiones eiusmodi, vt à nobis fiant, & hic & nunc fiunt, siue materiale peccati est proprie directè & per se causa earū, hic, & nunc à nobis fiunt, siue materialis peccati, ergo est causa formalis peccati, ac proinde peccati absolute talis. Maior probatur facile, quia, quidquid formale peccati, quo peccatum absolute tale constituitur, supra materiale addit, id tamē necessario, & inuitabiliter consequitur ad materiale, ita, vt, nec Dei potestati subiaceat, vt posito semel materiali peccati siue actione prohibita, prout à nobis, formale peccati non agnoscat, & peccatum absolute tale non sit. Hoc vel aduersarij ipsi fatentur. Addo (quod ne illi quidem negare possint) non solum actione libera vltra positionem materialis, est necessaria, & inuitabili formale peccati apponi à nobis posse, siue eam simplicem emanationē, siue alia quavis voce donare velis: quod magno, ac firmo argumento est realis indistinctionis formalis peccati à materiali ipsius, solumque ratione nostra ratiocinante, & puro figmento, formale peccati à materiale distingui, vt prima consequentia probatione dicebamus. Sin minus ostendat, ac edisserere nobis, non liberam quidem, sed actionem vltra terminatam ad materiale peccati, quæ ad formale, quo peccatum absolute tale constituitur, terminetur: eadem maior, atque ei innixa subinde consequentia est expressa S. Thom. q. 3. de malo a. 3. corp. a. 1. Peccatum non est forma sed actus, unde illud per se potest esse causa peccati, quod potest mouere directe ad actum peccati: & 1. 2. q. 80. a. 1. Peccatum actus quidem est, unde hoc modo potest esse aliquid directe causa peccati, per quem modum aliquis directe est causa alicuius actus, quibus similia dedimus ex ipso 1. 2. q. 23. a. 1. sup. q. 3. cert. 1. n. 5. sine. Atqui per vos Deus præfinit materiale peccati prædeterminatiue, directè, & per se est causa actus nostri, etiam, vt à nobis: ergo & est causa peccati. Ne verò ex vniuersali, & necessario Dei concursu, & voluntate cōcurrenti ad omnē nostrum actum quæ q. 70. a. 2. admiserat, in ipsum vel in nos regeti argumentū posset præcauit q. 8. a. 1. ad 3. scribens: Dicendum, quod Deus est vniuersale principium omnis interioris motus humani sed quod determinetur ad malum consilium voluntas humana, & à diabolo per modum persuadentis, & appetibilis proponentis, &c. Quibus Deum directam causam actus prauī, vt à nobis, negat, ne principium suum contra ipsum possit inferre Deum peccati esse causam, & authorem, & sane eo articulo corpore ait: non aliter alicui imputari, vt causæ malitiam, & peccati absolute, nisi, quatenus mouet voluntatem, & interiori inclinatur ad agendum, & volendum: quod in præfinitionum horum sententia agit Deus, agereque tenetur ex efficacia præfinitionis imaginatiuam, & appetitū excitando & suadens boni delectabilis cogitationes, sine quibus materiale peccati præfinit obtinere à nobis nequitimò agit & amplius aliquid, nec plusculum solum: cum non vtrunque inclinet, ac moueat, sed irresistibiliter ad agendum prædeterminet, unde ei potius, quam voluntati creatæ, peccati causatio tribui

debet: siquidem Dei solius est omnino libere, & cum potestate, ab omni necessitate absoluta poni actum, cui annexa inuitabiliter malitia esset, & ab illo directè, per se, & ex intentione ipsius, tanquam à causa principali præmouente, ab homine vero tantum, tanquam ab instrumeto præmoto, vt aduersarij volunt, actio, vero instrumentum, sed principali agenti illud præmouenti potius, principalique tribuitur.

4. Respondebunt primò: Deum, causam quidem physicam malitiæ peccati absolute esse, non autem morale, sed in primis solutio hæc est contra Patres, & Concilia, quæ vniuersim Deum causam esse malitiæ atque peccati negant, quare, & omnē horum causalitatem à Deo ablegant, maxime physicam, quæ præcepta & absolute talis est: cum tamen moralis causalitas solum secundū quid, & imitativæ causalitas sit, quatenus aliquo modo ad physicam causalitatem, & operationē motionē intentionali nos inducit in propositione autē negatiua prædictam absolute, & proprie tale remouetur necessariò à subiecto, est secundū quid tale nō remouetur quandoque: vt in his Æthiops non est albus, de quo album absolute, & proprie tale necessariò negatur, ac remouetur: non autē album secundū quid, siue secundū decet: & de imagine Cæsaris verè esse hominem negamus, & si imitativè sit, & secundum quid homo: alioqui, quia Deus ens rationis, & secundum quid non est, non esse ens dici absolute posset, ergo physicam causalitatem malitiæ Patres, & Concilia negant. Secundo moralis imputabilitas malitiæ, & peccati causalitas moralis, de qua hic, physicam necessariò consequitur: ei enim, qui causa realis physica malitiæ, & peccati sit, ipsi tanquam causæ cui imputetur, ac subinde tanquam causæ moralis attribui certum est. Siquidem nos, non aliunde peccatorum nostrorum, & malitiæ causæ morales, & quibus, tanquam causis, malitiæ, & peccata in genere moris imputentur, inuenimus, nisi, quatenus ex physica nostra libera elicientia malitiæ, & peccatum absolute apponitur, reprobatur, quia determinatiue, fortius, & inuitabiliter, immutatque malitiæ, & peccatum absolute tale, à Deo prædeterminatiue præfinit apponitur, quam à dæmone exstante phantasia, appetitu, & maleuolentia boni delectabilis cogitationes: & tamen causa moralis, & cui malitiæ, & peccatum moraliter, & in genere moris diabolus censetur, ergo multo magis Deus. Dices causam moralem peccati, & malitiæ, vt contra physicam distinguitur, eam solū dici, quæ moraliter, non physice etiam illam causam contra tamē quia ex hoc fecit impunitatis malitiæ, & peccati nostri Deo tanquam causæ, & principali causæ non minuitur sed augetur: si enim, qui solum consilio, horum investigatione, præcepto, quæ omnia, & minus longe, & inefficacius, & mediatus, & indeterminatiue, nostramque voluntatem minime ligantia, vt malitiam, & peccatum apponatur fecerit huius in eas causas morales refertur: maiorem longe refunder fecerit in Deum physicam causalitatem, determinatiue, fortius, immediatiue malitiæ, & peccatum apponentem præfinitione, & prædeterminatione, ita ad illos determinata, vt nulli ad vltus alios, quæ malitiæ & peccati appositione, possit inferuire, & qua non possint nisi media voluntate (est libere vt contradicitorie contendit) apponi. Secundo, nec fatales, qui per stellarum influxum in actiones prauas, & peccata causalitatem docebant, alii vel eius, vel stellarum in hæc moralem admittunt. Totalitatem, & tamen à Partibus, & Conciliis damnantur. Tolerant, si influxum hunc physicum in malitiam, & peccatum nostrum, & fecerit illam in genere moris causalitatem nostram, & fecerit illam in genere moris causalitatem nostram, & fugere non potest, etiam, si malitiam, & peccatum etiam iuxta hæc solutionem prædeterminatiue Deus præfinit, & causet ad male suadens boni prohiberi delectabilis cogitationes, sine quibus, nec actio praua, nec malitiæ, & peccatum apponi queunt, ex ea intentione, & præfinitione apponendæ cogitur Deus: sicuti ex intentione quavis obiecti ad mediū necessarii intentio efficaciter obiecto obiectando cogimur omnes, quare ex præfinitione, & causalitate physica malitiæ, & peccati per hæc solutionem remissa, admittenda etiam in hæc eadem moralis causalitas suasionis infligationis &c. in Deo erit.

5. Si autem recurras ad causalitatem moralem propriam legislatoris, & præcipientis, quæ Deo recipitur, cum prohibeat expresse, & actiones turpes, ac sublimis

malitiam eorum, & peccata in primis: moralem etiam causalitatem instigatoris, & fauoris horum in Deo hac solutione non excusat. Secundò, vt q. 2. ostendimus præfinitio- ne hac necessaria admissa, cum hic, & nunc impius opera- tur, & peccare absolute dicitur nulla extat vera lex aut præceptum, cum per hanc supremi rerum Domini, & Ar- bitri, ac Principis Dei efficacem de opposito voluntatem, sit lex omnis, vel actionem prohibens, vel præcipiens om- nino abrogata, imò verò, cum Dei, quatenus ex se est, serio & absolute concepta voluntas, prima, ac præcipua regula, & lex nostrarum actionum sit, ea quæ de actionibus prauis hic, & nunc excedendis, & iuxta hanc solutionem de pec- catis admittendis ad sit, non solum legis de opposito ab- rogatio, verum, & de his admittendis lex Dei & præcepti impij perperantibus adest, quæ posita, & si nobis peccata omnia reddi impossibilia, imò & reddi honestissima vt ostendimus q. 3. cert. 4. a. 5. moralem tamen Dei præci- pientis causalitatem negare non potes. Vergetur: quia omne præceptum naturale, maxime de iure naturali diuino, est à Deo, tanquā à primo, & supremo legislatore: sed præcepti non violandi, ac conandi contra feriam præsertim efficacē Dei voluntatem, sed illam potius exsequendi, nec conandi contra eius sic efficaciter volentis Omnipotentiam, sed potius sese subdendi in operatione est de iure naturali di- uino: ergo & est à Deo: a quo per hoc est volūtas effica- x Dei de actione praua tendens virtute actiua, & causalitate physica Omnipotentie in malitiam etiam, & peccatum, & quam proinde ex generali illo præcepto de iure naturali diuino exequi debeamus, nec in oppositum ipsi atq; Om- nipotentie per illam applicite renituerge ex Dei præce- pto, & lege de iure naturali actionem prauam, & malitiam, ac peccatum absolute impij apponunt: quare, & moralis legislationis influxus in formale, nec solum in materiale peccati, atque in peccatum absolute, nec solum physicus contra hanc solutionem est admittendus. Denique vt hac solutione & distinctione causalitatis physica, & moralis aduersarij abstinent satis esse videbatur, ea ipsam à No- stris per Tridentinum, & Catholicos omnes nihilo- minus damnatis excogitata primo, ac traditam fuisse. Cal- uinus apud Stapler. Auditor in acta c. 2. ad id. Hunc desin- to impio pag. 5. sine, & 6. init. sic ait: vtunque exequa- tur impij: quod apud se Deus statuit, nihil tam minus, quā Deo obedire: nam obedientia ex voluntario assensu nasci- tur. Illi dum obediunt Deo, qui o. era sua exigunt ad le- gis regulam: deinde eius imperio se voluntarij subiciunt. Nihil tale in omnibus impijs cernimus, quos Deus huc vel illuc sceleris impellit: & 1. init. c. 17. fecit. 6. apud Valen- tium. d. 6. q. 9. pu. 1. sub init. Id requirit vnum Deum à no- bis, quod precipit: si quid aduersus præceptum designamus non obedientia est, sed contumacia, & transgressio. Theod. Bez- za aphor. 1. 1. Eadem actiones, quatenus à Sathana, & ma- lis per Sathana, & per propriam concupiscentiam soli- citati proficiunt, eatenus peccata sunt, quæ Dominus iuste suo reprobis viciis. Nunquā enim Dominus pecca- ta, quatenus peccata sunt, permittit: imò semper prohibet, ac vetat. Quibus impios Deum confilio, aut præcepto ad malum minime mouet, quin potius vtique modo à ma- lo retraheret: quare neque eo sensu scelerum illis moralem causam esse hæretici fatentur, id quod Zuinglius, & alij docent, dum ideò Deum eis actionibus non peccare aiunt: quia ipsi lex posita non est: peccare verò impios, quibus lex eas prohibens posita est vt inferius referemus.

6. Dices tertio cum Aluarez d. 24. de auxil. n. 23. Ledesim. a. 8. concl. 1. & alii Deum, nec causare, nec præfinire præ- determinatiue materiale peccati formalis, vt peccati ma- teriale seu fundamentum vltimū, & respectum formale peccati materialiter sumptum, sed designare eos oportet, quod ad materiale peccati formaliter sumptum, & funda- mentum vltimum respectum malitiæ, & eique connexum vltima actionem prohibitam, vt à nobis elicita addatur, nam hoc totum à Deo præfinitum prædeterminatiue ab eis alle- gitur. Secundò quidquid illud præter vacuas voces, rationis- ve argumentum arbitriū sit, eisdem aduersarij torum princi- pios prædeterminatiue à Deo præfinitum probatur. His ipsis argumentis præclusa est solutio Aluarez n. 36. & d. 28. a. 2. ex quo alij esse fundamentum malitiæ, vt prouenit à voluntate creata defectibili, sequi, (vt alij addunt) Deo, cuiusque voluntati & legi non subdunt. Sed posita lege prohibente, & (vt hi volunt) persistente cum voluntate

efficiaci præfinitionis à voluntate eiusmodi fieri prædeter- minatiue præfinitum, & causatur: ergo & vltimum funda- mentum, seu materiale peccati formaliter, nec solum ma- terialiter sumptum, causatur à Deo: itaque, vt quæ defecti- bilis in actu primo creatura est, materialiter, & vltimò fun- damentaliter deficiat, & subinde malitiam formalem, & peccatum absolute inuitabiliter materiali illo exercito apponat. Confirmatur ex causalitate absoluta Dei in materiale formaliter sumptum, & vltimum fundamentum bonitatis operis boni, atque in bonitatem ipsam, & opus ipsum bonum: quæ ea solum ratione horum sententia à Deo causari eique, vt principali causæ, & auctori tribui dicuntur: quia ea fieri à nobis prædeterminatiue præfinit.

CERTAMEN II.

Euaſiones alie quæ Deum in peccati cau- ſatione à culpa excuſant.

1. Solutiones alie, quæ huic argumento adhibe- ri à Præfinitionibus solent, non tam illud soluunt (vt ipsi vellent) quam causalitate absoluta peccati, ex causalitate materialis peccati in Deo admissa eius fœditatem euacuare, atque adeo turpitudinem deterge- re conantur. Prima earum est. Deo nullam esse legem impositam, ne aliquid in creaturis, ac per creaturas suas faciat, fierique velit: quia earum Dominus, & su- premus est: quia essentia, & natura sua iustus: cum ta- men certum ex Scriptura sit iusto legem impositam non esse: implicat autem male, & contra legem operari eū cui lex contra quam operetur, non est. Hæretica solutio, & quæ hæretum aliam de nulla lege iustus imposita supponat, ita respondet Zuinglius (serm. de prouid. c. 5. [Cum Deus, in- quit, Angelum, vel hominem transgressorem facit: ipse ta- men non transgreditur: vt qui contra legē non veniat. Non est igitur peccatum, quod Deus facit: sed homini, atq; An- gelo est, illos enim lex premit, atque acuat, deo autē cum creaturis suis libere licet agere: non minus, quam Patrifam- ilia cum rebus suis, quam figulo cum luto, vtique: igitur creaturam huc impellat, huc, aut illuc agat, tantum abest, vt peccet, vt hæc cita insigne bonum non faciat: cum inte- ri in homo, cui lex est præfixa, etiā cum impellitur peccet, aduersus enim legem operetur: c. 6. [Quod Deus facit nō est peccatum quia non est contra legem, illi enim non est lex posita, vt pote iusto. Nam iustus non ponitur lex iuxta Pauli sententiam: vnum igitur, atq; idē facinus, puta adul- terium, aut homicidium] quantum dei auctoris, motoris, & impulsoris opus est, crimen non est: quantum autem homi- nis est crimen, ac scelus est: ille enim lege non teneatur, hic autem lege etiam damnatur: Ita apud Bellarm. supra c. 4. §. Tertia ratio. Mittam posita præfinitione prædetermina- tiua ad materiale peccati, nullam hic, & nunc operantibus prauæ legem aduersantē persistere: atque item semel iusti- ficatum, iuxta alteram rationem. Ob quam ab his Deum nulli legi subiaccere probatur, peccare nequaquam posse: quod, vt dixi, hæretis est expressa: siquidem, & iustos plures à lege sibi cum reliquis imposita prauariatos esse cōstat ex Sacra Pagina, & dauidem, Salomonem, & alios, & vni- uersum Ezech. 18. atque alibi dicitur peccatum, & dam- nandum iustum, si faciat, quæ lege prohibentur. Sed contra solutionem adhuc ex hac parte contra primo: Quia, & si iusto quoad terrorem & quasi coactionem, & violentiam meticolosam, ob quam legi pareat, cum parat, lex imposita non sit, quia lubens ex eius amore legi obsequi- tur: vt Zuinglius ipse ait, & Textus Pauli Catholico sensu intelligi solummodo potest, ac debet: atque ita nec neos, quia non inuitus, sed suppete genio, & natura recto suo dic- taminis (quod lex æterna est, & rectæ legis omnis origo) conformis operetur; tamen, sicut iustus terrore, & seruili metu legis exemptus, contra illam agens, peccaret, ita, & multo deformis, deus, vt iam ostendam. Cum autem non solum, qui immediate, ac proximè actionem prauam prohibitam exercet, ac subinde peccatum com- mittit, sed qui ei causa, & auctor est, contra legem facit & peccat: ob exemptionem terrores, & metus serui- lis legis, à fœditate, & turpitudine peccati, & si iustissi- mus natura sit, si operis prauū esset auctor nobis deus,